

FAKULTETEN FÖR HÄLSA, NATUR- OCH TEKNIKVETENSKAP
OMVÅRDNAD

Omvårdnadens grunder och grundläggande medicinsk vetenskap

The fundamentals of nursing and basic medical science

Kurskod: OMG121

Högskolepoäng: 30.0

Utbildningsnivå: Grundnivå

Successiv fördjupning: Grundnivå, har endast gymnasiala förkunskapskrav (G1N)

Huvudområde: OMA (Omvårdnad/omvårdnadsvetenskap)

Fastställd av

Utbildningsutskottet vid fakulteten för hälsa, natur- och teknikvetenskap,
2026-08-19

Giltig från och med

Vårtermin 2027

Behörighetskrav

Grundläggande behörighet samt Matematik 2a/2b/2c, Naturkunskap 2 och Samhällskunskap 1b/1a1+1a2 eller Matematik nivå 2a/nivå 2b/nivå 2c, Naturkunskap nivå 2 och Samhällskunskap nivå 1b/nivå 1a1+1a2. Motsvarandebedömning kan göras.

Lärandemål

Efter avslutad kurs ska studenten kunna:

Kunskap och förståelse

1. redogöra för sjuksköterskeprofessionens utveckling samt grundläggande begrepp och teorier inom omvårdnad,
2. redogöra för olika perspektiv och förhållningssätt i relation till omvårdnad,
3. redogöra för sjuksköterskans ansvarsområde samt författningar, lagar och styrdokument som berör hälso- och sjukvård,
4. redogöra för vetenskapliga begrepp, forskningsprocessen och forskningsetiska principer,
5. redogöra för människans grundläggande behov och psykologiska utveckling,
6. redogöra för hälsa och ohälsa i relation till de globala hållbarhetsmålen,
7. förklara innebörden av sexuell hälsa
8. förklara innebörden av våld mot kvinnor och våld i nära relationer
9. redogöra för munhälsa och dess betydelse för hälsa,
10. redogöra för människokroppens anatomiska uppbyggnad på grundläggande nivå samt använda förekommande medicinska termer,
11. redogöra för människokroppens grundläggande fysiologi från den enskilda cellen till organsystemen,
12. redogöra för mikroorganismer, sjukdomsalstrande mekanismer, smittspridning och immunförsvarets funktion samt
13. redogöra för grundläggande patofysiologiska förändringar, överkänslighet och astma.

Färdighet och förmåga

14. visa färdighet att hantera förekommande läkemedel
15. tillämpa hygieniska och ergonomiska principer,
16. tillämpa förekommande kliniska färdigheter,
17. utföra hjärt- lungräddning (HLR) samt hantera luftvägsstopp hos vuxen samt
18. skriva akademisk text med korrekt referenshantering utifrån ett källkritiskt förhållningssätt.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

19. reflektera över empatiskt förhållningssätt, bemötande och kommunikation inom omvårdnad.

Innehåll

Undervisningsformerna består av självstudier, föreläsningar, seminarier, träning i kliniska färdigheter, grupparbeten, workshoppar och kamratgranskningar. Kursen innehåller 15 hp omvårdnad, varav 3 hp verksamhetsförlagd utbildning (VFU), samt 15 hp medicinsk vetenskap.

Sjuksköterskans profession och omvårdnadens grunder:

- Historiskt perspektiv på sjuksköterskeyrket
- Etiska teorier och principer
- Styrdokument för sjuksköterskeprofessionen
- Sekretess inom hälso- och sjukvård
- Patientsäkerhet
- Konsensusbegrepp utifrån omvårdnadsteoretiska perspektiv
- Omvårdnadsprocessen
- Personcentrerat förhållningssätt
- Teoretiska ramverket Fundamentals of Care

Vetenskap och forskningsprocessen:

- Vetenskapsteori och vanligt förekommande vetenskapliga begrepp och evidensbaserad omvårdnad
- Forskningsprocessens olika steg
- Forskningsetiska principer och riktlinjer inom omvårdnadsforskning
- Introduktion till databassökning
- AI som verktyg vid bedömning av källors tillförlitlighet

Olika perspektiv på hälsa, människans behov och psykologiska utveckling:

- Globala hållbarhetsmålen
- Klimatets påverkan på hälsa
- Hälsans bestämningsfaktorer
- Psykisk ohälsa
- Utvecklingspsykologiska teorier
- Biologiskt och socialt kön ur ett genusperspektiv
- Sexuell hälsa utifrån olika perspektiv
- Våldets uttryck och former, normaliseringsprocess och uppbrottsprocess

Medicinsk vetenskap:

- Anatomiska begrepp och grundläggande kemiska processer
- Cellens struktur och funktion
- Normalflora, infektionssjukdom, bakterier, virus, svampar och parasiter samt grundläggande hygienprinciper
- Mag-tarmsystemet samt metabola processer
- Endokrina systemet
- Reproduktionsorganen
- Nervsystemet
- Sinnena
- Muskel-skelettsystemet

- Cirkulationssystemet
- Respirationssystemet
- Njurar och urinvägar
- Elektrolyt-, vätske- och syra-basbalans
- Cellstress, cellskada, celldöd, läkningsprocess, allergi och astmas patogenes
- Immunförsvaret, vacciners uppbyggnad och funktion

Kliniska färdigheter:

- Basala hygienrutiner
- Ergonomi
- Patientens personliga hygien
- Vårdbädden
- Munvård
- HLR
- Strukturerad bedömning av vitala funktioner enligt ABCDE-kriterierna
- Läkemedelshantering
- Oxygenbehandling

Kurslitteratur och övriga läromedel

Se separat dokument.

Examination

Kursen examineras genom salstentamina, grupprapport, seminarier, kliniska färdigheter samt VFU. Obligatorisk närvaro gäller för VFU med 32 timmars närvaro per vecka på VFU-platsen, för kliniska färdigheter samt för workshoppar och reflektionsseminarier. Vid examination i grupp ska bedömningsunderlaget vara sådant att individuella prestationer kan särskiljas.

Student som ej bedömts godkänd vid ordinarie examination i kursen ges möjlighet till förnyad prövning vid minst två tillfällen inom ett år från ordinarie tillfälle. Student som ej bedömts godkänd under VFU har möjlighet till förnyad bedömning av VFU vid ett tillfälle. Examination som kräver genomförande av VFU utförs så långt det är möjligt vid nästa kurstillfälle, dock senast inom ett år.

Komplettering av skriftlig inlämning kan medges när examinationsresultatet ligger nära gränsen för godkänd och endast mindre komplettering krävs för att studenten ska nå lärandemålen. Komplettering inlämnas inom sex arbetsdagar efter att studenten har meddelats. Endast den av läraren eftersökta kompletteringen bedöms, enligt tentamens bedömningskriterier. Om kompletteringen uteblir eller är otillräcklig underkänns examinationen.

Om studenten har ett beslut från Karlstads universitet om riktat pedagogiskt stöd på grund av dokumenterad funktionsnedsättning har

examinator rätt att ge studenten en anpassad examination eller att låta studenten genomföra examinationen på ett alternativt sätt.

Betyg

Kursen bedöms enligt betygsskalan Väl godkänd (VG), Godkänd (G) eller Underkänd (U).

Kvalitetsuppföljning

Under och efter kursen sker en uppföljning av måluppfyllelse och förutsättningar för lärande i kursen. Dess främsta syfte är att bidra till förbättringar. Studenternas erfarenheter och synpunkter är ett av underlagen för granskningen, och inhämtas i enlighet med gällande regelverk. Studenterna informeras om resultaten och eventuella beslut om åtgärder.

Kursbevis

Kursbevis utfärdas på begäran.

Övrigt

Kursen ingår som en del i Sjuksköterskeprogrammet. I examen får inte kurser med överlappande gemensamt innehåll ingå.

Examinator kan nödgas avbryta pågående VFU om studenten genom sitt handlande uppträder grovt oskickligt vid den aktuella praktikplatsen och handlandet innebär risk för personskada.

Avbrytandet av VFU innebär att studenten bedöms som underkänd av examinator. En student vars VFU har avbrutits på grund av grov oskicklighet får inte på nytt genomföra VFU-perioden innan examinator har kontrollerat och godkänt att studenten har de kunskaper och färdigheter som behövs för att åter påbörja VFU-perioden. Beslutet ska formuleras skriftligt och ange på vilka grunder underkännandet är baserat. Därefter ska en individuell studieplan fastställas för studenten i vilken ska framgå vilka kunskaps- och färdighetsbrister som finns, vilket stöd studenten erbjuds från lärosätet, hur kontrollen av kunskaper ska gå till samt när den första kontrollen ska äga rum. Studenten har rätt till två VFU-perioder för att uppnå godkänt resultat.

En student kan tills vidare avskiljas från utbildningen då studenten lider av psykisk störning, missbrukar alkohol eller narkotika eller har gjort sig skyldig till allvarlig brottslighet och det dessutom föreligger en påtaglig risk att en annan person eller värdefull egendom kan komma till skada. Rektor anmäler sådant ärende till Högskolans avskiljandenämnd, som utreder och fattar beslut. Ett beslut om avskiljande skall alltid innebära att studenten tills vidare inte får fortsätta den pågående utbildningen. Högskolans avskiljandenämnd arbetar för landets alla högskolor och

universitet (Högskolelagen kap 4, 6§, SFS 1992:1434, Förordning om avskiljande av studenter från högskoleutbildning SFS 2007:989).

Gällande regler för utbildning på grundnivå och avancerad nivå vid Karlstads universitet reglerar studenters och anställdas skyldigheter och rättigheter.